

ประวัติความเป็นมา

ผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์แห่งนี้เคยเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า "คอมมิวนิสต์" ที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคอีสาน ได้มีการใช้ผืนป่าแห่งนี้แหล่งซ่องสุมกำลังพล และเต็มไปด้วยกับระเบิด จึงไม่มีการบุกรุกแผ้วถางทำลายป่า และในปี พ.ศ. 2525 ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาครัฐบาลคลี่คลายลง การบุกรุกแผ้วถางทำลายป่า และการลักลอบตัดไม้ แปรูปไม้ จับจองพื้นที่ดินเพื่อทำกิน ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น ป่าไม้อำเภอดอนตาล ป่าไม้อำเภอเลิงนกทา และป่าไม้จังหวัดมุกดาหาร ได้เสนอเรื่องผืนป่าของ ภูกระชะ ภูสระดอกบัว ฯลฯ ให้กรมป่าไม้ใน พ.ศ. 2531 ให้มีการประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติต่อไป เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามสภาพที่เหมาะสมพร้อมเป็นแหล่งศึกษาวิจัยทางชีววิทยา จึงได้มีการประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 75 มีพื้นที่ป่าประมาณ 231 ตารางกิโลเมตร (144,375 ไร่) เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2535 และใช้ชื่อว่า "อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว"

ลักษณะภูมิประเทศ

ตั้งอยู่ในแนวเทือกเขาภูพาน ซึ่งพาดผ่านไปตามแนวลำน้ำโขงภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนทั้งแนวราบและหุบเขา โดย

ทิศเหนือ ติดกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติมุกดาหาร

ทิศตะวันออก ติดกับแม่น้ำโขง ในเขตอำเภอดอน

ตาล จังหวัดมุกดาหาร

ทิศตะวันตก ติดกับถนนขยางกูร ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212

ทิศใต้ ติดกับ เขตจังหวัดอำนาจเจริญ

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว มีอากาศแบบร้อนชื้น สภาพอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู ประกอบด้วย

ฤดูฝน ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - กันยายน

ฤดูหนาว ตั้งแต่เดือน ตุลาคม - กุมภาพันธ์

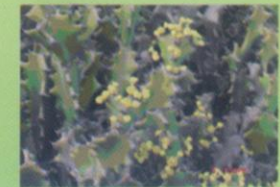
ฤดูร้อน ตั้งแต่เดือน มีนาคม - เมษายน

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว อยู่ระหว่าง เดือนกันยายนถึงเดือนเมษายน

พืชพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า

สภาพพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว มีความสูงไม่เท่ากันทำให้มีสภาพนิเวศวิทยาของ สังคมพืชแตกต่างกันไปตามระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล โดยแบ่งสังคมพืชออกมาซึ่งบ่งบอกสภาพป่าแต่ละชนิด โดยพิจารณาจากไม้เด่นของสังคมพืชเหล่านี้ ชนิดป่าที่พบในอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว ประกอบด้วย ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และทุ่งหญ้าป่าเบิก มีพันธุ์ไม้ที่สำคัญ คือ ไม้ยาง ไม้กระบาก เต็งรัง ประดู่ มะค่าโมง พยุง แดง ตะแบก และเฟิร์น ชนิดต่างๆ ฯลฯ จากสภาพป่าดังกล่าวจึงทำให้มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ทั่วไปในบริเวณป่าอุทยานฯ ซึ่งมีสัตว์สำคัญ ได้แก่ หมูป่า เก้ง ลิง อีเห็น นิ่ม นก นานาชนิด

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว ส่วนใหญ่อยู่ตามภูเขาสูงต่างๆ ซึ่งอยู่ไม่ห่างกันมากนัก โดยมีจุดเด่นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. **ภูเขาแห่งดอกบัว** เป็นจุดที่มี แอ่งหินอยู่บน ยอดภูเขาตามลานหินกว้างแต่ละแอ่งมีความลึกไม่เท่ากัน รวม 11 แอ่ง แต่ละแอ่งจะมีบัวขึ้นตามธรรมชาติมาเป็นเวลา ช้านาน ดอกบัวสีขาวนวลแซมด้วยสีชมพูอ่อน ๆ ชมได้ตลอด ปี ดูประหลาดและสวยงามมาก

2. **ภูผาแต้ม** มีร่องรอยฝ่ามือและภาพเขียนสีโบราณ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ 3,000 ปี สันนิษฐานว่ามีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม อ.โขงเจียม จ.อุบลฯ แต่ความหลากหลายภาพเขียนสีโบราณของอุทยานแห่งชาติ ภูสระดอกบัว จะมีความหลากหลายและประหลาดกว่า อุทยานฯ อื่น

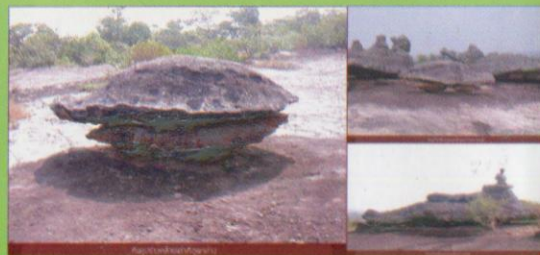
3. **ภูวัด** เป็นจุดชมวิวและพักผ่อนหย่อนใจอีกแห่งหนึ่งเนื่องจากเพราะมีดอกไม้พื้นล่างอยู่มากมายหลายชนิด เช่น ดอกเอนอ้า มณีเทวา สร้อยสุวรรณา ดุสิตา หยาดน้ำค้าง บนลานหินเป็นบริเวณกว้าง ซึ่งสามารถมองเห็นแม่น้ำโขง ในอดีตจนถึงปัจจุบันชาวท้องถิ่นได้ใช้เป็นที่พักผ่อนพิศทางศาสนา

4. **ภูผาหม** เป็นจุดชมวิวที่นักท่องเที่ยวนิยมไปชม พระอาทิตย์ลับขอบฟ้า และถ่ายภาพที่ประทับใจบนภูผาหม เพราะยอดเขาสามารถชมทิวทัศน์ได้โดยรอบ และเป็นจุดชม ผาถล่ม

5. **ภูหม** เป็นยอดภูเขาสูงหนึ่งที่มีเส้นทางขึ้นไปถึง ยอดเขาที่ มีนักท่องเที่ยวนิยมขึ้นไปชมทิวทัศน์เพราะมีอากาศ เย็นสบายตลอดปี และมีจุดชมวิวโดยรอบ ในอดีตทหารอเมริกัน เคยใช้เป็นที่ตั้งสถานีสื่อสาร ในสมัยสงครามเวียดนาม และในปัจจุบันยังเหลือร่องรอยและอาคารก่อสร้างไว้ให้ ศึกษาอยู่

6. **ภูผาด่าง** เป็นหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ซึ่งเป็น ภูเขาอีกลูกหนึ่งที่มีจุดชมวิวและประติมากรรมหิน ซึ่งมี รูปร่างแปลกประหลาดให้เที่ยวชมพร้อมยังมีทุ่งดอกไม้ป่า

ขนาดกว้าง และสวยงามใน เขตอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว ไม่แพ้อุทยานฯ อื่นๆ พันธุ์ดอกไม้ ที่พบ ประกอบด้วย มณีเทวา

สร้อยสุวรรณา ทิพเกสร สร้อยจันทร์ ดุสิตา หยาดน้ำค้าง

7. **ภูไม้ช้าง** เป็นภูเขาสูงหนึ่งที่มีความสูงที่สุดในอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว (494 เมตรจากระดับน้ำทะเล) เป็นจุดชมวิวที่สวยงามและสามารถชมทิวทัศน์ได้โดยรอบบนภูเขา ไม่ว่าจะเป็นทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศ ตะวันออก ทิศตะวันตก และยังมีลานหินที่สวยงาม ดูแปลกประหลาด นำพิศวงที่ชาวบ้านเรียกว่า "ทางเดินฤาษี"

8. **อ่างเก็บน้ำห้วยหินข้อ** เป็นจุดชมวิว ชมพระอาทิตย์ตกที่ติดกับที่ทำกรอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว พร้อมบ้านพักติดริมน้ำบรรยากาศอันสดชื่น

กิจกรรมนันทนาการ

- ทางเดินที่พักร่ม สามารถทางเดินที่พักร่มตามจุดต่างๆ ที่ทางอุทยานฯ จัดให้
- คู่มือสื่อ สามารถดู และศึกษาพันธุ์ไม้ได้ในพื้นที่ทางอุทยานฯ จัดไว้ให้
- คู่มือ นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาดาราศาสตร์ เพราะสภาพท้องฟ้าปลอดโปร่งและชัดเจน
- คู่มือชมความอัศจรรย์ของดอกบัวทั้ง 11 แห่ง ได้ที่ยอดเขาภูสระดอกบัว
- เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ไม่ไกลนักสามารถพบเห็นสภาพป่าเต็งรัง
- ป่าเบญจพรรณที่มีความหลากหลาย ทางชีวภาพ ระยะทาง 660 เมตร
- เส้นทางเดินป่าระยะไกล เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

โดยผ่านอนุสรณ์สถานผู้เสียสละด่านยาว จุดชมวิว ถ้ำพันธุ์ไม้และมีความหลากหลายทางชีวภาพ ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร

- กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม,และความพร้อมในการจัดค่ายอบรมเยาวชนนักเรียน โดยทางอุทยานฯมีทีมวิทยากรและแม่ครัวจัดทำอาหารบริการอย่างเต็มที่

ติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่

อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว บ้านหนองเม็ก

ต.ป่าไร่ อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร 49120

โทร. 0-577-65121, 0-7233-7740

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 (สำนักงานป่าไม้เขตอุบลราชธานีเดิม) เลขที่ 189

ถ.แจ้งสนิท ต.แจระแม อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000 โทร/แฟกซ์ 0-4535-5081

หรือ โทร. 0-4531-1677

สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช 61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 0-2579-7223, 0-2562-0760 ติดต่อสำรองที่พัก www.dnp.go.th.

สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

บ้านพักบริเวณที่ทำกรมี 2 หลัง

บ้านริมน้ำ 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ

- ค่าที่พัก 1,200/คืน พักได้ 10-15 คน

บ้านริมเขา 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ

- ค่าที่พัก 1,200/คืน พักได้ 10-15 คน

พื้นที่กางเต็นท์

- บริเวณที่ทำกรอุทยานแห่งชาติไม่จำกัดจำนวน
- บริเวณริมอ่างเก็บน้ำห้วยหินข้อ 100 คน
- บริเวณสวนสุขภาพ 50 คน
- บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 50 คน

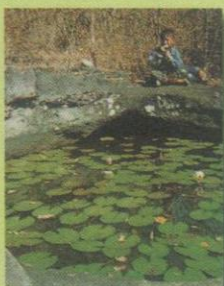
ภูหมู

เป็นจุดชมทิวทัศน์ที่นักท่องเที่ยวนิยมขึ้นไป เพราะมีอากาศเย็นสบายตลอดปี

ภูผาแตก

หรือเนิน ๔๒๐ เป็นจุดชมวิวทางธรรมชาติสวยงามมาก ทางด้านทิศเหนือมองเห็นทิวเขาของอุทยานแห่งชาติมุกดาหารในระยะไกล

กิจกรรมการท่องเที่ยว

ชมดอกบัวบานบนภูเขาสระดอกบัว
ศึกษาธรรมชาติพักผ่อนหย่อนใจและชม
พระอาทิตย์ตกดินที่ภูผาหอม

การเดินทาง

จากกรุงเทพฯ-ผ่านอำเภอลำปาง จ.พิจิตร ไปอำเภอดอนตาล จ.มุกดาหาร ระหว่างหลักกม.ที่ ๒๔-๒๖ ประมาณ ๑ กม.
อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัวอยู่ห่างจากจังหวัดมุกดาหารประมาณ ๖๐ กม.

สถานที่ติดต่อ

อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว บ้านหนองเม็ก
อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร ๔๙๑๒๐
โทร. ๐ ๔๒๖๑ ๙๐๗๖

สิ่งอำนวยความสะดวก

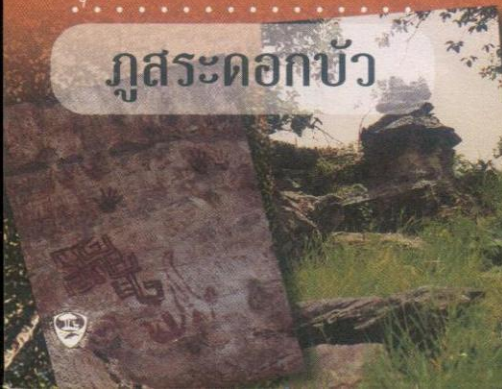
อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว มีบ้านพักรับรอง
นักท่องเที่ยว และสถานที่กางเต็นท์ไว้บริการนักท่องเที่ยว

สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
ส่วนอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๕๗๓๔, ๐ ๒๕๗๙ ๗๒๒๓,
๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒-๔ ต่อ ๗๒๔ หรือ ๗๒๕

อุทยานแห่งชาติ

ภูสระดอกบัว

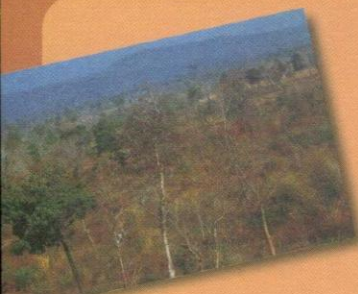

อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว มีพื้นที่ประมาณ ๒๓๑ ตร.กม. อยู่ใน อ.นิคมคำสร้อย อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร อ.ขามเฒ่า และ อ.เสนางคนิคม จ.อำนาจเจริญ สภาพป่ามีป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าดิบแล้งในช่วงเดือนตุลาคมที่ลมหนาวมาเยือน จะมีไม้ดอกนานาพรรณเอดสีสดใสไปทั่วทั้งลานหิน นอกจากนี้ยังมีภาพเขียนสีโบราณของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ให้ชม

สถานที่ท่องเที่ยว

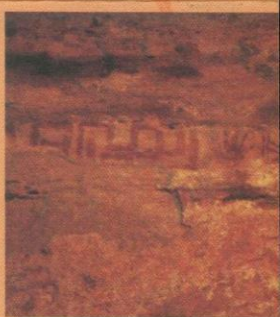

ภูผาแต้ม

มีภาพเขียนสีโบราณและรูปรอยฝ่ามือของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ปรากฏอยู่บนเพิงผา

ภูวัด

เดินจากภูผาแต้มไปอีกไม่ไกล จะพบกับภูวัด ซึ่งเป็นลานหินที่มีดอกไม้จะออกดอกในช่วงปลายฤดูฝน

ภูผาหอม

เป็นจุดชมดวงอาทิตย์ตกที่สวยงามมาก สามารถมองเห็นภูหมู ภูแผงม้า ภูไม้ซาง ภูของ และภูอีครุฑ

ภูสระดอกบัว

บนยอดภูสระดอกบัว มีแอ่งหินจำนวน ๕-๖ แอ่ง แต่ละแอ่งกว้าง ๒-๓ ม. ลึก ๑ ม. ในแอ่งมีน้ำขังตลอดปีและมีบัวขนาดเล็กอยู่เต็มสระ

แผนที่

